

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана соціологічного факультету

 В'ячеслав НІКУЛІН

28 червня 2024 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Соціальні технології

навчання за освітньо-професійною програмою

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

спеціальність 054 – Соціологія

освітня програма «Соціальні технології»

вид дисципліни обов'язкова

факультет соціологічний

2024-2025 навчальний рік

Наскрізну програму практики рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

26 червня 2024 року, протокол № 9

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Сокурянська Людмила Георгіївна – доктор соціологічних наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету, в.о. завідувачки кафедри соціології

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології

Протокол № 15 від 12 червня 2024 року

В.о. завідувачки кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Соціальні технології»

Гарант освітньої програми
«Соціальні технології»

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 8 від 24 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії
соціологічного факультету

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти «Соціальні технології» спеціальності 054 - «Соціологія».

Практика є обов'язковим компонентом підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис практик

1.1. Мета практик

Метою практики є формування та розвиток у студентів професійних компетентностей, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, знаряддями праці їхньої майбутньої спеціальності. Проходження практики є суттєвою частиною підготовки майбутніх спеціалістів. Різні види практики є надзвичайно важливими для навчального процесу. Загальною метою всіх форм практики, що передбачені навчальним планом соціологічного факультету, є набуття реального досвіду у сфері професійних знань, забезпечення зв'язку між науково-теоретичною та практичною підготовкою студентів, отримання студентами початкового досвіду педагогічної та науково-дослідницької діяльності, формування у них творчого дослідницького підходу до роботи педагога та науковця, закріплення вмінь та навичок, отриманих студентами під час навчання на факультеті.

1.2. Види практик

Денна форма навчання

Курс	Назва практики	Кафедра, що забезпечує організацію	Тривалість практики	Семестр
1М	Педагогічна практика у ЗВО	Кафедра соціології	3 тижні	2
2М	Переддипломна практика	Кафедра соціології	3 тижні	3

Заочна форма навчання

Курс	Назва практики	Кафедра, що забезпечує організацію	Тривалість практики	Семестр
1М	Педагогічна практика у ЗВО	Кафедра соціології	3 тижні	2
2М	Переддипломна практика	Кафедра соціології	3 тижні	3

1.3. Основні завдання практик

Основні завдання педагогічної практики:

- ознайомитися з особливостями організації освітнього процесу, зокрема викладання курсів соціогуманітарного циклу (методи викладання та оцінювання знань, способи удосконалення знань та навичок викладацької роботи);
- відвідати навчальні заняття викладача – керівника практики;
- опанувати спеціальну літературу з питань методики викладання, дидактики тощо;
- закріпити і розширити знання, вміння та навички самостійної роботи з аудиторією у процесі викладання соціогуманітарних дисциплін;
- ознайомитись з системою викладання, її методами та формами, що застосовуються викладачами бази практики (навчального закладу/факультету/кафедри) в роботі зі студентами, з методичними матеріалами, які використовуються співробітниками бази практики;
- засвоїти технології проведення лекційних та семінарських занять з дисциплін соціогуманітарного, в тому числі соціологічного, профілю;
- підготувати та провести самостійне пробне та залікове заняття;
- відвідати пробне або залікове заняття однокурсника/ці та написати відгук про нього;
- одержати уявлення про місце соціолога на сучасному педагогічному ринку праці, а також про вимоги, що пред'являються до професійних, зокрема педагогічних, якостей викладача суспільних дисциплін;
- скласти щоденник практики та звіт про свою роботу під час педагогічної практики;
- захистити звіт про проходження педагогічної практики на заключній конференції .

Основні завдання переддипломної практики:

- взяти участь в установчій конференції з переддипломної практики;
- опрацювати додаткові першоджерела за темою дипломної роботи;
- завершити роботу над теоретичним розділом магістерського дипломного дослідження;
- розробити план проведення емпіричного дослідження за проблематикою дипломної роботи;
- розробити програму емпіричного соціологічного дослідження за темою магістерського диплому;
- розробити інструментарій емпіричного дослідження (анкету, гайд

індивідуального глибинного інтерв'ю/фокусованого групового інтерв'ю тощо);

- провести пілотаж розробленого інструментарію;
- доопрацювати інструментарій емпіричного дослідження за результатами проведеного пілотажу;
- на основі побудованої вибірки провести польове дослідження;
- здійснити обробку отриманої соціологічної інформації за допомоги програми SPSS;
- здійснити аналіз та інтерпретацію отриманих даних;
- написати звіт за результатами проведеного емпіричного дослідження;
- написати звіт про роботу під час переддипломної практики;
- захистити звіт про роботу під час практики та звіт за результатами проведеного емпіричного дослідження на заключній конференції з переддипломної практики.

1.4. Характеристика практик

Усі види практик є нормативними модулями

Денна форма навчання

ОПП «Соціальні технології»

Курс	Назва практики	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр	Форма контролю
1М	Педагогічна практика у ЗВО	5	150	2	залік
2М	Переддипломна практика	5	150	3	залік

Заочна форма навчання

ОПП «Соціальні технології»

Курс	Назва практики	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестр	Форма контролю
1М	Педагогічна практика у ЗВО	5	150	2	залік
2М	Переддипломна практика	5	150	3	залік

1.5. Заплановані результати практик (рівень знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти на кожному етапі практики).

Згідно з вимогами освітньо-професійних програм, Освітнього стандарту спеціальності 054 – «Соціологія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 05.01.2021 № 14), студенти повинні набути такі результати навчання.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі соціології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням релевантної теорії та методології.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК 02. Здатність працювати автономно.
- ЗК 03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 04. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 07. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами.
- ЗК 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 09. Усвідомлення проблематики рівних можливостей у суспільстві, зокрема її гендерних, расових, вікових аспектів.
- ЗК 10. Усвідомлення культурного розмаїття суспільств і викликів взаємодії в міжкультурному контексті.
- ЗК 11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 12. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності:

- СК 01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.
- СК 02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.
- СК 03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.
- СК 04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень.
- СК 05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проєктів українською та іноземною мовами.
- СК 06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК 07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проєкти і програми.
- СК 08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.
- СК 09. Здатність здійснювати педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.
- СК 10. Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їхнє змістовне структурування й узагальнення.
- СК 11. Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціальні дані.
- СК 12. Усвідомлення відмінностей поміж ключовими соціологічними парадигмами.

Програмні результати навчання:

- ПР 01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.

ПР 02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.

ПР 03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.

ПР 04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.

ПР 05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.

ПР 06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук, у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.

ПР 07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.

ПР 08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПР 09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

ПР 10. Здійснювати системний аналіз діяльності організації, інтерпретувати результати й надавати пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення її функціонування.

ПР 11. Здійснювати оцінювання соціальних програм та проектів, визначати їхню ефективність/результативність, надавати рекомендації щодо їхнього вдосконалення.

ПР 12. Аналізувати та вирішувати соціальні проблеми шляхом налагодження взаємодії із представниками бізнесу, органів державного управління та громадськістю.

ПР 13. Знати категорій та концепцій сучасної методики організації навчального процесу.

ПР 14. Вміти застосовувати сучасні методи у викладацькій діяльності у ЗВО.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти на етапі *педагогічної практики* повинні досягти таких результатів:

– засвоїти особливості організації освітнього процесу, зокрема викладання курсів соціогуманітарного циклу (методи викладання та оцінювання знань, способи удосконалення знань та навичок викладацької роботи);

- бути обізнаними з системою викладання, методикою та формами педагогічної роботи;
- опанувати спеціальну літературу з питань педагогіки вищої школи, методики викладання, дидактики тощо;

- закріпити і розширити знання, вміння та навички самостійної роботи з аудиторією у процесі викладання соціогуманітарних дисциплін;
- опанувати методи та форми, що застосовуються викладачами навчального закладу/факультету/кафедри в роботі зі студентами, методичні матеріали, які використовуються співробітниками бази практики;
- використовувати на практиці теоретичні знання та практичні навички, що були здобуті студентами у процесі вивчення навчальних курсів за обраною спеціальністю під час навчання в університеті;
- засвоїти технології проведення лекційних та семінарських занять з дисциплін соціогуманітарного, в тому числі соціологічного, профілю;
- проводити лекційні та семінарські заняття з соціогуманітарних, зокрема з соціологічних, дисциплін у закладах вищої освіти;
- засвоїти вимоги, що пред'являються до професійних, зокрема педагогічних, якостей викладача соціогуманітарних дисциплін;
- оволодіти основними навичками реалізації педагогічних та соціально-комунікативних технологій у практиці викладання соціогуманітарних, зокрема соціологічних, дисциплін в умовах сучасних ЗВО.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти на етапі *переддипломної практики* повинні досягти таких результатів:

- застосовувати на практиці теоретичні й практичні професійні знання, вміння та навички, що були здобуті студентами у процесі вивчення навчальних курсів за обраною спеціальністю під час навчання в університеті;
- закріпити навички роботи з першоджерелами;
- аналізувати сучасний стан дослідження певної наукової проблеми;
- оволодіти методикою проведення емпіричного соціологічного дослідження;
- вміти планувати проведення соціологічного емпіричного дослідження;
- вміти розробляти програму емпіричного соціологічного дослідження;
- використовувати на практиці методи отримання та обробки соціологічної інформації;
- систематизувати та обробляти отриману соціологічну інформацію;
- аналізувати та інтерпретувати результати проведеного наукового дослідження;
- складати звіт про проведення наукового (соціологічного) дослідження;
- оволодіти навичками соціолога-організатора та виконавця емпіричного дослідження та соціолога-аналітика;
- використовувати отримані у закладі вищої освіти знання, професійні уміння та навички для розв'язання конкретних науково-дослідницьких завдань.

2. Зміст практик

2.1. Педагогічна практика

Зміст педагогічної практики полягає у можливості отримати досвід педагогічної/викладацької роботи в закладах освіти, а також закріпити теоретичні та певні практичні навички, що були здобуті студентами у процесі опанування навчальними дисциплінами в галузі соціогуманітарних наук.

Перед початком педагогічної практики кафедра проводить *установчу конференцію*, яка присвячується ознайомленню студентів з програмою та порядком проходження практики, правами та обов'язками студентів. Студенти закріплюються за своїми керівниками кваліфікаційних робіт та їхніми курсами.

Під час практики під керівництвом керівника студенти:

- знайомляться з цілями, завданнями та змістом педагогічної практики;
- знайомляться з правилами поведінки при проходженні практики;
- знайомляться з розкладом керівника практики, складають особистий план роботи;
- проводять лекції в межах навчальних дисциплін своїх наукових керівників, які ретельно готуються та заздалегідь узгоджуються з науковими керівниками;
- проводять семінарські заняття в межах відповідних навчальних курсів;
- для обліку виконаної роботи ведуть *щоденник*, де фіксують роботу, здійснену протягом кожного дня практики;
- готують звіт за підсумками педагогічної практики;
- представляють щоденники та звіти за результатами практики на підсумковій конференції.

В умовах воєнного стану педагогічна практика проводиться виключно в дистанційному режимі.

2.2. Переддипломна практика

Зміст переддипломної практики полягає у науково-дослідній роботі в умовах базової організації. Це передбачає:

- ознайомлення практикантів з науково-дослідною роботою кафедр соціологічного факультету та базових організацій;
- участь практикантів у розробці та реалізації планів науково-дослідної роботи кафедри;
- проведення емпіричного дослідження за темою магістерської роботи, обробці, аналізі та інтерпретації отриманої соціологічної інформації.

Переддипломна практика включає три етапи: початковий, основний та заключний.

Початковий етап

- Участь у роботі установчої конференції.
- Ознайомлення з умовами роботи базової організації.
- Проходження інструктажу з техніки безпеки.

- Вивчення теоретичної літератури та літератури з методології наукового дослідження.
- Планування науково-дослідної роботи.

Основний етап

- Завершення роботи над теоретичною частиною магістерської роботи.
- Планування та розробка програми емпіричного дослідження за темою дипломної роботи.
- Розробка інструментарію емпіричного дослідження, його пілотаж.
- Збір емпіричної інформації та її обробка.
- Консультації з керівником практики.

Заключний етап

- Підготовка звіту про проведену роботу разом з керівником дипломного проєкту.
- Участь у заключній конференції з переддипломної практики, захист звіту про переддипломну практику та звіту про здійснене емпіричне дослідження.

В умовах воєнного стану переддипломна практика на всіх її етапах проводиться виключно в онлайн-режимі.

3. Вимоги до баз практик

Основною базою *педагогічної практики у ЗВО* є Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, зокрема кафедри соціологічного факультету: кафедра соціології, кафедра політичної соціології, кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій, кафедра соціології управління та соціальної роботи, кафедра методів соціологічних досліджень, кафедра медіакомунікацій. Також базами педагогічної практики можуть бути інші соціогуманітарні факультети ХНУ імені В. Н. Каразіна та ЗВО м. Харкова, якщо з ними укладено угоду на проведення практики.

Основною базою *переддипломної практики* є кафедра соціології.

Базами практик також можуть виступати установи та організації, з якими у кафедри соціології існує договір.

4. Організація проведення та керівництво практиками

Організація проведення та керівництво практиками здійснюється згідно з «Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», затвердженим рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. від 11 квітня 2022 року, протокол № 7.

4.1. Загальне керівництво *педагогічною практикою у ЗВО* здійснює відповідальний за педагогічну практику. Завдання керівника практики полягає у керівництві діяльністю студентів, забезпеченні студентам можливості виконувати план і завдання педагогічної практики, успішно контактувати з кураторами-керівниками на місці практики; забезпеченні зразками звітної документації, забезпеченні контролю засвоєння студентами навичок, отриманих під час практики.

Керівник педагогічної практики від кафедри:

- видає студентам індивідуальні завдання на практику;
- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань;
- проводить консультації;
- приймає захист звітів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів.

4.2. Загальне керівництво *переддипломною практикою* здійснює відповідальний за переддипломну практику.

Керівник переддипломної практики:

- розробляє та погоджує із завідувачем кафедри тематику індивідуальних завдань на практику;
- до початку практики проводить зі студентами, яких направлено на практику, вступний інструктаж з охорони праці за Інструкціями з охорони праці № 55, 94 з оформленням Аркушу реєстрації;
- здійснює контроль за проведенням первинного інструктажу на робочому місці з оформленням Журналу реєстрації інструктажів, якщо практика проводиться в структурних підрозділах університету за Інструкціями, що діють у відповідному підрозділі, де проводиться практика;
- узгоджує із керівником практики від бази практики індивідуальні завдання на практику з урахуванням особливостей місця практики;
- видає студентам індивідуальні завдання на практику у строк, установлений «Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»;
- спільно з керівником практики від факультету розробляє проекти наказів про практику;
- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;
- стежить за своєчасним прибуттям студентів до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення;
- сприяє виявленню і формулюванню проблеми дипломного дослідження, визначенню напрямку, об'єкту і предмету дослідження, висновків і пропозицій;

- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збирання матеріалів для дипломної роботи;
- проводить обов'язкові консультації щодо обробки та використання зібраного матеріалу для звіту про практику;
- інформує студентів про порядок подання звітів про практику;
- у складі комісії приймає захист звітів студентів про практику, на підставі чого оцінює результати практики студентів;
- здає звіти студентів про практику на кафедру.

4.2. Студенти, проходячи практику, зобов'язані:

- до початку практики пройти інструктаж з охорони праці;
- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені робочими програмами практики та вказівками її керівників;
- дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно виконати програму практики та подати звіт у повному обсязі керівнику практики.

5. Підбиття підсумків практик, методи контролю та схема нарахування балів

Після завершення практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного й оціненого керівником бази практики в друкованому або в електронному вигляді в системі дистанційного навчання Університету.

Звіт разом з іншими документами, що передбачені робочими програмами практик (щоденник практики, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від кафедри (груповому керівнику практики). Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри (груповим керівником) звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список

використаних джерел тощо. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики та методичними рекомендаціями відповідної кафедри.

Звіт захищається студентом у комісії, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії можуть входити: керівник практики від факультету, керівник практики від кафедри (груповий керівник), керівник практики від бази практики (у разі можливості) та інші.

Комісія здійснює оцінювання результатів практики студентів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики.

Оцінювання результатів практик відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочими програмами практик.

Критерії оцінювання результатів педагогічної практики у ЗВО

90-100 балів – звіт та щоденник практики представлено вчасно; всі питання у звіті розкрито повністю, логічно; індивідуальне завдання виконано на високому рівні; захист звіту без зауважень; характеристика від керівника практики відмінна; немає зауважень до оформлення документів та додатків; студент продемонстрував високий рівень знань та практичних навичок.

80-89 балів - звіт та щоденник представлено вчасно; виконано всі завдання, але мають місце незначні помилки і зауваження; індивідуальне завдання виконано на достатньо високому рівні, до захисту немає суттєвих зауважень, характеристика практиканта від керівника практики позитивна; студент аргументовано викладає матеріал; практично немає зауважень до оформлення документів та додатків; студент продемонстрував гарні знання та практичні навички.

70-79 балів — звіт та щоденник представлено невчасно; у звіті розкрито більшість питань; індивідуальне завдання виконано, але з окремими помилками і недоліками; оформлення і захист звіту на достатньо високому рівні; до оформлення та змісту додатків зауважень в цілому немає; характеристику керівника практики студент одержав позитивну.

60-69 балів - звіт та щоденник практики представлено невчасно; при відповідях на питання практичного характеру були неточності; більшість завдань у звіті не розкрито, виконання індивідуального завдання носить формальний характер; звіт і щоденник оформлені недбало; є зауваження до оформлення та змісту додатків; характеристика від керівника практики в цілому задовільна.

50-59 балів - звіт та щоденник представлено невчасно; студент непереконливо відповідав на питання; всі завдання виконано формально, звіт і щоденник практики оформлені недбало; є зауваження до оформлення та змісту додатків; при захисті звіту студент не продемонстрував знання, вміння та навички, необхідні для майбутньої діяльності; характеристика від керівника практики задовільна.

1-49 балів - звіт та щоденник не представлено, або представлено невчасно; документи не відповідають змісту та завданням практики; є суттєві зауваження до

оформлення та змісту документів і додатків; студент майже не орієнтується у звіті; практичні навички та компетенції не сформовані.

Сумарна оцінка за педагогічну практику виставляється за такою схемою:

Поточний контроль та самостійна робота				Залік (виступ на підсумковій конференції)	Сума
Пробне заняття	Залікове заняття	Написання щоденника та звіту	Разом		
20	20	20	60	40	100

Складання підсумкового контролю здійснюється у системі Moodle.

Критерії оцінювання результатів *переддипломної практики*

90-100 балів:

- практика проведена на високому науково-методичному рівні;
- раціонально використовувалися методи наукового дослідження;
- продемонстровано самостійність та дисциплінованість в організації роботи;
- виявлені глибокі теоретичні знання з теми дипломної роботи;
- своєчасно представлений звіт про виконану роботу.

70-89 балів:

- практика проведена на високому науково-методичному рівні;
- успішно вирішені, але з відхиленнями у часі, окремі завдання;
- допущено незначні помилки у проведенні дослідження.

60-79 балів:

- допущено незначні помилки в реалізації завдань;
- недостатньо ефективно використання методів та прийомів дослідження;
- неглибокі знання з проблематики магістерської роботи;
- звіт представлений з невеликою затримкою.

50-59 балів:

- звіт представлений невчасно;
- звіт оформлено недбало;
- не продемонстровано достатній рівень знань з теми дипломної роботи, в тому числі базової літератури.

менше 50 балів:

- допущено серйозні помилки під час виконання дослідження;
- недисциплінованість під час проходження практики;
- звіт не представлено.

Сумарна оцінка за переддипломну практику виставляється за такою схемою:

Поточний контроль та самостійна робота			Сума
1 етап	2 етап	3 етап	
15	60	25	100

Складання підсумкового контролю здійснюється у системі Moodle.

Студента, який не виконав програму практики, відраховують з Університету.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та розглядаються на засіданнях вченої ради соціологічного факультету.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

6. Рекомендована література

1. Авакян Т. Роль і місце соціальних технологій у забезпеченні національної безпеки України. *Вибори та демократія*. 2008. № 1. С. 84-89.
2. Азарова Т. В., Абрамов Л. К. Соціальні технології. Ч. 1. Кіровоград, 2005. 104 с.
3. Берко А. Ю. та інші. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації : Навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2010. 282 с.
4. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
5. Віноградська О. М., Белова Л. О. Тексти лекцій з курсу «Соціальні технології». Харків : ХНАМГ, 2009. 135 с.
6. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
7. Голюков О.С. Методики викладання та навчання у вищій школі. Робоча програма навчальної дисципліни. Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. 2023. 23 с. URL: <http://socio.karazin.ua/resources/9ca82658f5b48c33388b22c933f2ea0f.pdf>
8. Гуменюк В. Агентність учнів у контексті інноваційного навчального середовища: концептуалізація та теоретичні засади. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2022. № 1. С. 144–164.
9. Зоська Я., Стаднік А., Євсєєва К. Методика викладання соціологічних дисциплін для студентів спеціальності «231 - Соціальна робота». *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2021. №1(48).
10. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.
11. Любчук В. В. Нетрадиційні методи викладання соціології на несоціологічних спеціальностях (досвід застосування). *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право: зб.наук.праць. 2017. №1/2 (33/34). С. 135-137.
12. Малахова Ж. Д. Методи викладання соціології : навч.-метод. посіб. Запоріжжя, 2001.
13. Малес Л. В. Методика викладання соціології у вищій школі. Робоча навчальна програма. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2017.
14. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Авт. уклад. О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. Київ : КНТ, 2014. 260 с. 16. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник /В. В Каплінський. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с. URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/методика%20викладання.pdf?id=1cce4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>

15. Місник М. Фасилітація як інноваційна методика викладання у вищій школи. *Педагогіка і психологія: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі*: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (17–18 квітня 2020 р., м. Одеса). Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. Ч. I. 132 с.
16. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
17. Педагогіка вищої школи : підручник / В. П. Головенькін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
18. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокошко, О.Б. Голік. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с. URL: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchoyi%20shkoly.pdf>
19. Сергієнко Н. Методика викладання у вищій школі : курс лекцій. Харків : НУЦЗУ, 2020. 68 с.
20. Сидоренко Н. М., Волобуєва А. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / наук. ред. В.В. Різун; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : ВПЦ «Київ. ун-т», 2016. 211 с.
21. Сурмін Ю. П. Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація: навч.-метод. посіб. Київ: НАДУ, 2008. 184 с.
22. Тараненко Г. Г. Методика викладання у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2017. 202 с. Режим доступу: http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/10038/1/posibnyk_s.1-20.pdf
23. Туманян Ю.Р., Іщенко-Падукова О.О., Мовчан І.В. Критичні соціальні технології в системі сучасної економічної політики. Проблеми економіки. 2018. №1. С.115-119.
24. Шандова Н.В., Кириченко Н.О. Дослідження ефективності використання соціальних технологій в діяльності підприємств. Вісник ХНТУ. 2020. № 2 (73), 2020. С. 134-140.
25. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень; укладач О. О. Гужва. 2012. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7681>
26. Яремчук С. С. Методика викладання соціології і соціально-гуманітарних дисциплін : навчальний посібник. Друге вид., перероблено і доповнено. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2016. 296 с.

7. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. [Кодекс законів про працю України.](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

2. [Закон України «Про вищу освіту»](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93 / Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
4. Офіційний сайт Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. URL: <https://karazin.ua>
5. Офіційний сайт соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. URL: <http://socio.karazin.ua/>
6. [Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна](#). Харків, 2022.
7. [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна](#). URL: http://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf
8. Про особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану. URL: https://karazin.ua/storage/documents/564_OsQ11Fh9nh8sZQW86mYz8PUqx.pdf